

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i sex avdelningar och leds av en förvaltningschef samt sex avdelningschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och har att förhålla sig till flertalet lagrum, exempelvis socialtjänstlagen (SoL), lagen om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare (LVM), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Vård och omsorg (VoO) ansvarar för att ge äldre och andra i behov av vård och omsorg, en god omvårdnad och hälso- och sjukvård. Varje människa ska få möjlighet att leva och verka i sin invanda miljö under så normala levnadsomständigheter som möjligt. Insatser är individuellt utformade och ges i den enskildes hem samt i särskilt boende.

Vård- stöd och utredning ansvarar för förebyggande verksamhet och anhörigstöd, dagverksamhet, korttidsverksamhet riktat mot äldre, biståndsbedömningar avseende LSS samt SoL, riktat mot äldre och personer med socialpsykiatrisk problematik, HSL, larmmottagning, nattpatrull samt bemanningenhet.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) ansvarar både för förebyggande verksamhet, individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete, boende för ensamkommande barn samt akut- och träningsboende för personer med missbruksproblematik, Till verksamheten hör även familjerättsliga uppgifter.

Omsorg om funktionshindrade (OoF) ansvarar för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatser ges utifrån individuella behov, där brukaren har ett stort infly-

tande över insatsens utformning. Avdelningen ansvarar även för stöd enligt Socialtjänstlagen (SoL) till personer med socialpsykiatrisk problematik samt färdtjänst och riksfärdtjänst.

Arbetsmarknadsavdelningens (AMA) insatser syftar till att erbjuda stöd till personer med en svag ställning på arbetsmarknaden som långvarigt arbetslösa, personer med funktionsnedsättning alternativt arbetshinder och personer med behov av skyddade anställningar.

Administrativa avdelningens uppdrag är att stödja förvaltningsledning samt avdelningarna utifrån rollerna ekonom, personalspecialist, utredare, avgiftshandläggare, It- samordnare samt kansli. Alkoholhandläggning ingår som en del i kanslifunktionen.

Nyckeltal/jämförelsetal

Vård och omsorg (äldre)	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Äldreboende platser 1)	432	499	492
Korttidsplatser 2)	36	36	36
Hemtjänst timmar 3)	206 000	196 000	196 000
Antal besökande dagverksamhet	7 300	7 300	7 110
Medicinskt färdigbehandlade	1 300	1 300	1 197
Antal vård dagar med betalansvar	310	340	436

1) Antal boendeplatser minskas med 67 genom avveckling Runnarebo och Kastanjens servicehus samt Konvaljens gruppbostad.

2) Korttidsplatser, 3,5 platser disponeras av Trollhättans stad

3) Utförda timmar beräknas öka i samband med avveckling av särskilda boendeplatser.

Hem för vård och boende (HVB)	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Antal vård dagar, barn 0-21 år	2 700	2 700	5 083
Antal vård dagar, vuxna	2 500	2 500	1 990
Antal vård dagar, familjehem	21 000	21 000	41 445

Socialnämnden

Omsorg om funktionshindrade	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Antal boendebeslut enl LSS	165	153	160
Antal boendebeslut enl SoL	38	36	35
Antal boendestödsbeslut enl So	85	90	83
Antal tillgängliga bostäder 4)	182	173	161
Köpta externa platser 5)	13	9	21
Personer med personlig assistans, SFB	56	56	53
Personer med personlig assistans, LSS	18	12	18
Antal beslut daglig verksamhet, LSS	150	155	144

4) +3 pl Regementsgatan/NV 9 (SoL), +6 pl Grb LSS Konvaljen

5) Här ingick t.o.m. 2016 6 pl. på Nytida Brålanda

Individ- och familjeomsorg	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	750	810	757
Försörjningsstöd, Mkr netto	32	35	32
Flyktingverksamhet			
Antal mottagna flyktingar 6)	450	420	425
Antal mottagna ensamkommande barn och ungdomar	10	135	11

6) Kommunplacerade

Arbetsmarknadsavdelningen	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Antal anvisade personer	1 650	1 490	1 629

2. Förväntade resultat

2.1 Område Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses

Förväntade resultat:

- Kvalitén på nämndens verksamhet ska vara minst rikssnitt i nationella jämförelser.
- Andel hushåll som når egen försörjning ökar.

2.2 Område Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen

Förväntade resultat:

- Boendebestånd för särskilt boende ska tillgodoses inom skälig tid, 30 dagar för äldreboende och 180 dagar inom omsorgen för LSS-boende.

2.3 Område Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem

Förväntade resultat:

- God ekonomisk hushållning inom givna resurser genom effektivare och tätare uppföljningar av verksamhet, budget och personal.

2.4 Område Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas

2.5 Område Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat:

- Sänka sjukfrånvaron till max. 8 procent/år per avdelning.
Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv

- 3. Verksamhetsförändring/ Ramanpassning

3.1 Förvaltningsövergripande

Socialtjänstens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning. De faktorer som utöver lagar

Socialnämnden

mest påverkar behovet av resurser är befolkningsutveckling, arbetsmarknad, avtal och överenskommelser med andra myndigheter. Vid sidan av de uppdrag som är styrda från lagstiftning finns uppdrag i form av kommunpolitiska mål och förväntade resultat. Utöver gällande lagstiftning har regering och SKL under senare år tecknat en rad överenskommelser som genom bidrag, i form av tillfälliga ekonomiska medel, ska få kommunerna att utveckla verksamheterna i den riktning som efterfrågas. Dessa utvecklingsområden fordrar insatser, och kostnaderna täcks initialt av bidragen. När dessa bidrag upphör och verksamheten själv ska bekosta de implementerade metoderna belastar detta verksamheten ekonomiskt. Socialstyrelsen har genom föreskrifter, råd och anvisningar i ökad utsträckning också styrt insatser i viss riktning, till vissa metoder och bemanning.

Inom hälso- och sjukvårdens område medför kortare vårdtider på sjukhus, att den kommunala personliga assistansen/hemtjänsten/hemsjukvården möter patienter med mer avancerade vårdbehov. En rad avtal har tecknats med regionen på olika nivåer om samverkan, för att patienter inte ska uppleva vårdgivargränser. Hälso- och sjukvårdsavtalet inom Västra Götalandsregionen har reviderats under 2016 och nytt avtal gäller från 1 april. Utförande av en mer avancerad sjukvård påverkar kommunens verksamhet och ekonomi kraftfullt. Under revidering av hälso- och sjukvårdsavtalet fördes inga samtal gällande skatteväxling. Ändringar i betalningsansvarslagen kommer från 1 januari 2018 påverka förvaltningens arbetssätt för medicinskt färdigbehandlade personer med somatisk inriktning, samt eventuellt kostnad för betal dagar. Utredningar sker av ungdomsmottagning och eventuell inrättande av tillnyktringsenhet (TNE), vilket kan komma att innebära ökade kostnader för kommunerna inom Fyrbodal. Huvudmannaskapet för personer med spelberoende kommer att överföras från region till kommun framöver, vilket också det kan komma att påverka förvaltningens kostnad.

Den tekniska utvecklingen, ställer krav på leasing av datorer och programvaror för lagstadgad dokumentation av utredningar och insatser utifrån lagstiftning samt personalrapportering. En utökad del

av arbetstiden för flertalet personalkategorier ägnas åt administration och registreringsarbete. Förvaltningen har ett behov av att forma ett övergripande systemstöd gällande Procapita, TES och SAMSA för att avlasta befintliga roller så att de fullt kan ägna sig åt sin huvuduppgift. Denna lösning bedöms kunna genomföras inom ram.

Ett ökat antal personer som får permanent uppehållstillstånd, och har önskan om att bosätta sig i Vänersborg alternativt blir anvisade till kommunen utifrån bosättningslagen, ställer krav på boendeplanering i kommunen. Då det i dagsläget saknas bostäder står personer utan, vilket får konsekvenser för förvaltningen som får hyra olika former av boende som sedan hyrs ut till de enskilda individerna. Kostnad för dessa avtal, som tecknats på uppdrag av politiken, täcks inte av den intäkt som är möjlig att ta ut av enskild.

Socialförvaltningens boendeplan reviderades under 2016 och har beslutats av socialnämnden. I denna finns beskrivet plan för avveckling av befintliga, och om- och tillbyggnader av nya objekt för att leva upp till socialtjänstlagen och lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade gällande särskild boendeform. Efterlevnaden av planerna är en förutsättning för att möjliggöra erbjudanden till enskilda gällande särskilt boende i Vänersborg och också minska kostnaderna för köpta platser. I revideringen av planen har ett arbete skett gällande hur vi kan kostnadseffektivisera boendeplaneringen genom att se över hur vi kan nyttja de objekt som redan finns, vilket lett till att vi inom ram kommer att kunna finansiera del av kommande drift för Niklasbergsvägen 1 (äldreboende) samt minska kommunens behov av investeringar för nybyggnation.

Förvaltningen har ett ansvar i att stödja personer som vi har ett extra ansvar för, ex vis personer med missbruksproblematik, socialpsykiatrisk problematik, samsjuklighet och personer som är våldsutsatta, till boende. Ansvaret vilar ytterst på den enskilde att lösa sin situation men utifrån avsaknaden av hyresrätter marginaliseras målgruppen på bostadsmarknaden varför lösningar genom sociala kontrakt, externt köpta platser alternativt vandrarhem får ske. Dessa lösningar är inte håll-

Socialnämnden

bara över tid och medför ekonomiskt dyra lösningar. Antalet lägenheter som Vänersborgsbostäder enligt avtal har möjlighet att erbjuda täcker inte behovet fullt ut.

Inom ramen för Samverkan Vänersborg är flertalet aktiviteter pågående i samverkan för föräldrar, barn och unga. Den politiska styrgruppen har valt fokusområdena, Integration, Ungas psykiska ohälsa, Skolnärvaro samt Första linjen. Dessa fortsätter under 2017.

Förvaltningsledningen har tillsammans med samtliga chefer sett över vilka fortsatta förändringar som kan behöva göras för att brukarna ska få ut mesta möjliga nytta av våra insatser. Ett område där vi ser behov av att fortsätta utveckla oss är när det gäller arbete/sysselsättning och integration. Idag är detta fördelat på tre avdelningar och förvaltningsledningen vill samla detta inom en avdelning och då innefattande inriktningarna AMA, daglig verksamhet samt sektionen för nyanlända. Processen pågår under 2017 i samverkansstrukturen och förändringen sker inom ram.

Då verksamheten växt och växer i antal medarbetare är det viktigt att följa, och bedöma behovet av eventuella förstärkningar/omfördelning avseende administrativa stödfunktioner såsom bl.a. ekonom och personalspecialist. Hur finansiering av detta ska ske ses över inom befintlig ram.

Förvaltningen har utmaning i att locka kvalificerad personal till olika yrkesprofessioner. Det är svårt att rekrytera utbildad omvårdnadspersonal, socialsekreterare, fysioterapeuter, arbetsterapeuter och också till viss del ledande positioner. Svårighet bedöms vara ökande. Olika åtgärder är nödvändiga att vidta för att underlätta framtida rekrytering och säkerställandet av en god och säker socialtjänst och hemsjukvård. Förvaltningen har också en utmaning i att sänka sjukfrånvaron då den är orimligt hög samt bidra till att medarbetare upplever att hållbart arbetsliv. För att komma tillrätta med dessa utmaningar görs bedömningen att förvaltningen behöver satsa på såväl personella resurser som aktiviteter för att nå en större stabilitet. Kostnaderna för sjukskrivning är stora inom förvaltningen och arbete för att minska dessa är påbörjad. Resultat av arbetet kommer att följas under

2017 i såväl lednings-, samverkans- som politiskt sammanhang. Detta arbete är ett sätt för förvaltningen att ta ansvar för att minska kostnaderna samt möjliggöra för enskilda att återgå till sitt arbete.

3.1 Förvaltningsövergripande

Socialförvaltningen har presenterat resursbehov 2018-2022 för kommunstyrelsens budgetberedning. Budget 2018 är lagd inom föreslagen ram och de beräkningar som är gjorda utgår från lag och författningskrav, avtal med andra huvudmän, lokala politiska mål och demografiska förändringar. För 2019-2022 tillkommer ytterligare behov framför allt kopplade till om- och tillbyggnader av boenden inom de olika verksamheterna.

Enligt kommunstyrelsens rambeslut 2017-03-01 justerades socialnämndens budgetram upp med inflationskompensation 1,3 procent, motsvarande 2,1 Mkr.

Projektering av ombyggnation av Niklasbergsvägen 9 (äldreboende) påbörjades under 2015 och driftstart beräknas till oktober 2017 varför kostnadseffekt/helår blir först 2018. Förvaltningen beskrev i förra årets MRP behov av ytterligare ramtilldelning med 2,8 Mkr 2018 för att fullt ut klara helårsdrift inom ram. Detta behov kvarstår.

Utifrån beslut i socialnämnden pågår projektering/omfördelning inom befintligt boendebestand för två nya gruppboendestäder inom LSS (Tegelbruksvägen/Konvaljen). Driftskostnad för dessa två beräknas till 13,0 Mkr. Tegelbruksvägen tillfördes 3,5 Mkr för 2017 varför behov av ramökning ytterligare 3,0 Mkr behövs 2018. Konvaljen beräknas stå färdig andra halvåret 2018 varför 3,5 Mkr behöver tillföras 2018 (halvårsdrift, resterande 3,0 Mkr 2019).

När det gäller hemtjänst och hemsjukvård har verksamheterna redovisat ett underskott tidigare utifrån ökning av möjliga timmar samt att delegerad tid enligt Hälso- och sjukvårdslagen ökat. Bedömningen görs att volymökningen som skett inte är av tillfällig karaktär. Verksamheterna tillfördes 7,0 respektive 3,0 Mkr inför 2017 och prognos 2017 visar att verksamheterna ska gå i balans.

Socialnämnden

Trots tillskott i budget finns utmaningar i att bibehålla budgetbalans och åtgärder sätts under 2017 in för att möjliggöra detta.

Sektionen för nyanlända finansieras till största del av statliga medel och prognostiseras ha budgetbalans under 2017. Prognosen är dock mycket osäker och arbete pågår inom sektionen för att anpassa verksamheten efter de nya statliga ersättningar som gäller från halvårsskiftet 2017.

Trainee är en arbetsmarknadsåtgärd där person som varit arbetslös en längre tid utbildar sig varvat med arbete på arbetsplats. Kostnad för detta för kommunens del är beräknat till 0,8 Mkr för 2018, vilket förvaltningen begär från kommunstyrelsens förfogandeanslag.

Utöver föreslagen budgetram 2018 finns osäkra poster i befintlig verksamhet, 25,0 Mkr, varav 12,0 Mkr av dessa är att härleda till fem enskilda ärenden med avancerad vård. Resterande 13,0 Mkr handlar om externt köpta platser inom OoF och IFO. Det är svårt att prognostisera volymutvecklingen inom OoF och IFO gällande köpta platser.

3.2 Äldreomsorg

3.2.1 Vård och omsorg

En åldrande befolkning behöver mer vård och omsorg. Den stora utmaningen är att strategiskt planera för fler människors behov av individuella insatser. Ökat omsorgsbehov ställer krav på insatser i ordinärt hem såväl som i särskilt boende. Förändringar i andra huvudmäns strukturer samt eventuella lagförändringar leder till att kommunen ger mer omsorg, och vårdar personer med mer avancerade omsorgs- och vårdbehov, än tidigare. Detta ställer krav på högre kompetens hos medarbetarna och ökat behov av samarbete och samplanering mellan de olika funktionerna inom avdelning och förvaltning. Vård och omsorg har en utmaning i att locka kvalificerad personal till tjänsterna som undersköterska. Det är redan nu svårt att rekrytera utbildad omvårdnadspersonal och denna svårighet ökar hela tiden.

Den reviderade boendeplanen som antagits av socialnämnden beskriver en nedläggning av de båda

servicehusen Kastanjen och Runnarebo. De båda boendena omvandlas till Trygghetsboende i regi av Vänersborgsbostäder. Detta innebär att vi troligen kommer att se ett ökat behov av hemtjänst under 2018. Ett nytt boende på Niklasbergsvägen 9 blir klart för inflyttning i oktober 2017. Utökad driftskostnad för Niklasbergsvägen 9 uppgår till cirka 12,8 Mkr (helårsdrift) varav avdelningen erhållit 10,0 Mkr i ökad ram, kvarstår 2,8 Mkr.

En projektering har påbörjats av om- och tillbyggnad av äldreboendet Solbacken på Niklasbergsvägen 1, med 48 planerade rum. Om allt går enligt planerna beräknas detta äldreboende vara klart för inflytt våren 2019.

Övertagandet av äldreboende och hemtjänst i Brålanda innebär ökade kostnader för avdelningen. Personaltätheten behöver ökas för att komma upp i samma täthet som övriga äldreboenden i kommunen. Vi kommer också att erbjuda all personal inom kommunals verksamhetsområde möjlighet att arbeta heltid. Detta innebär ökade personalkostnader. Produktionsersättningen för utfört arbete i hemtjänsten behöver anpassas till samma nivå som för övrig hemtjänst i kommunen.

För att ha en budget i balans och gå in i 2018 med ett positivt resultat har ett större utvecklingsarbete inletts inom avdelningen i syfte att effektivisera verksamheten och skapa en ännu bättre arbetsmiljö. En rad aktiviteter sker redan och ytterligare är planerade under innevarande och kommande år. Ett nytt schemaläggningssystem planeras att införas på samtliga enheter under hösten 2017. Vi kommer med det nya systemet att bättre kunna omhänderta den arbetade tid som vi har, skapa smartare schematurer etc.

Det nära ledarskapet ska utvecklas ytterligare. Vi ser över antalet anställda per chef och vill arbeta mot att varje enhetschef ska ha cirka högst 35 anställda. Detta skapar bättre förutsättningar att arbeta med sin personalgrupp. Medel för detta kommer att ske genom omdisponeringar i budgeten.

Sjukfrånvaron är hög inom vård och omsorg och vi har skapat regelbundna uppföljningar med enhetschef, personalspecialist samt avdelningschef.

Socialnämnden

Vi arbetar med hållbart arbetsliv på våra APT och i chefsgruppen. Sjukfrånvaron som är hög idag måste sänkas flera procentenheter.

3.2.2 Vård, stöd och utredning

De kvalitetsregister, som under åren arbetats fram nationellt för att säkerställa en god vård och omsorg om de mest sköra äldre, ger en bra struktur kring arbetet. Samtidigt krävs mer administration och fler möten, vilket genererar en högre arbetsbelastning för samtliga roller. Det är troligt att fler kommer att bo kvar längre i det egna boendet, innan behov av särskilt boende uppstår. En tydlig förskjutning av ansvar för svårt sjuka har skett det senaste året från länssjukvården. Hemsjukvården har i dagsläget hälso- och sjukvårdsansvaret upp till sjuksköterskenivå, för personer med behov av avancerade insatser som exempelvis respiratorvård. Allt tyder på att förskjutningen av hälso- och sjukvårdsansvaret till kommuner kommer att fortgå i framtiden. Detta kommer att påverka kostnadsutvecklingen alltmer. Hemsjukvårdens resultat för 2016 blev ett underskott på 3,0 Mkr utifrån delegerad tid. Prognosen för 2017 beräknas vara en budget i balans då förstärkning med 3,0 Mkr gjordes inför 2017.

I samband med verksamhetsförändringar där avveckling, om- och tillbyggnader av särskilda boenden sker, förändras behovet av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. De förändringar av boendeenheter som kommer att genomföras inom OoF och VoO enligt framtagna boendepplan kan komma att generera behov av utökning med legitimerad personal. Intern översyn kommer genomföras i syfte att bedöma hur befintliga resurser kan fördelas.

Biståndsenheten inom avdelningen ansvarar för all myndighetsutövning inom äldreomsorg, omsorg och funktionshinder inklusive socialpsykiatri. Det är av största vikt att vi säkerställer en rättssäker myndighetsprövning med rätt insatser till rätt person. Biståndsenheten är ”vägen in” och är direkt kopplad till fortsatt kostnadsutveckling för äldreomsorgen och omsorg om funktionshinder. Under hösten 2016 genomfördes en extern genomlysning av PWC som pekade på ovan behov samt av uppföljning av fattade myndighetsbeslut. Förvaltningen kommer därför att se över fördelning

av befintliga resurser för att utifrån det göra bedömning hur en förstärkning av bemanning på biståndsenheten kan komma att se ut.

Avdelningen ansvarar från 1 april 2017 för förvaltningens gemensamma bemanningsenhet och kommer fokusera på att hitta effektiviseringsvinster för att säkerställa behovet av vikarier samt tillvaratagandet av eventuell övertalighet.

Avtalet för digitala trygghetslarm löper ut mot slutet av 2018 vilket gör att ny upphandling kommer påbörjas. Vad kostnad för detta kommer innebära inför 2019 vet vi inte i nuläget.

3.3 Individ- och familjeomsorg

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har under senare delen av 2016 sakta börjat stiga igen men de närmaste åren är svårprognostiserade. Under 2016 kom cirka 120 personer till försörjningsstöd från etableringen på Arbetsförmedlingen då de inte var självförsörjande. Arbetsförmedlingen har signalerat att det även under 2017 kommer ungefär 100 personer från etableringen över till försörjningsstöd. Svårigheter för gruppen nyanlända att komma ut på arbetsmarknaden kommer troligtvis att fortsätta även kommande år och påverka kostnaderna på försörjningsstöd. Utökat och intensifierat samarbete med arbetsmarknadsavdelningen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan är viktiga insatser i arbetet för att få människor att bli självförsörjande.

Det ordinarie flyktingmottagandet har fortsatt att öka och ser ut att fortsätta på samma sätt kommande år. Vänersborgs kommun tar emot många nyanlända som väljer att bosätta sig här och vi tar också emot många som kommer hit på anknytning. På grund av den stora bristen på bostäder innebär att familjer är bostadslösa och det är svårt att se någon lösning på problemet under de kommande åren. När det gäller ensamkommande barn kommer ersättningarna att sänkas drastiskt vid halvårsskiftet 2017. Omställning har påbörjats för att erbjuda andra boendeformer. Bostadssituationen i kommunen innebär svårigheter. Det finns behov av elevboenden, stödboenden, egna lägenheter och också stora lägenheter så de kan ta emot sina anhöriga.

Socialnämnden

Arbetet med hemmaplanslösningar och evidensbaserade metoder pågår kontinuerligt för att möta alla olika behov kring barn och unga. Trots idogt arbete på hemmaplan far vissa barn och ungdomar så illa att det inte finns någon annan lösning än placering på HVB (hem för vård och boende) eller familjehem. När denna insats beslutas är det ytterst viktigt att det sker en kontinuerlig och gedigen uppföljning av barnets/ungdomens utveckling. Kostnaderna för detta är svårprognostiserade. Anmälningar kring barn och unga fortsätter att öka och man kan också se att komplexiteten i många ärenden är större än tidigare.

Sektionen för missbruksstöd fortsätter att arbeta mer behandlingsinriktat på hemmaplan i syfte att få ned antalet placeringar på HVB. Kostnaderna för missbruksvården är svårprognostiserade. Utveckling och start av boenden, enligt boendeplanen, bedöms som en viktig fråga, om det ska vara möjligt att genomföra behandlingsinsatser för personer med beroendeproblematik fullt ut på hemmaplan och på det sättet ha en budget i balans.

3.4 Omsorg om funktionshindrade

Antalet personer som fick insatser enligt LSS under 2016 är i nivå med föregående år. Vi ser dock en liten ökning avseende beslut kontaktperson. Inom personlig assistans så har det skett en marginell minskning under 2016. Tendensen under 2017 är fortsatt minskning men kan snabbt förändras. Vi ser fortsatt i en del nya ärenden inom assistansen att komplexiteten är fortsatt hög, då i form av HSL insatser vilket innebär högre krav på baspersonal och ett mer intensifierat samarbete med hemsjukvården. Efterfrågan av bostad med särskild service enligt LSS beräknas vara fortsatt hög under de närmaste åren. Rapsvägen, som övertogs av avdelningen 1 februari i år ska under hösten 2017 renoveras och byggas till. Renoveringen beräknas vara klar för åter inflytt januari 2018.

Nya Tegelbruksvägen, beräknas vara klart för inflytt i april 2018. Ny gruppboende LSS ska iordningställas av ABVB på Konvaljen med sex platser, enligt reviderad boendeplan. Finansiering av drift (personal- och hyreskostnad) för Konvaljen kräver en ökning av befintlig budgetram då det är en utökning av antal platser.

Projektering av nytt korttidshem för barn och unga har påbörjats genom uppdrag till Samhällsbyggnadsförvaltningen. Nuvarande lokaler är i behov av renoveringar då de inte är ändamålsenliga utifrån verksamhetens behov. Att samlokalisera de båda enheterna skapar positiva samordningsvinster avseende lokaler och personal. Nuvarande hyresavtal med privat hyresvärd ska sägas upp och beräknad inflytt i det korttidshemmet är slutet på 2018. Finansiering av verksamheten på Björkholmsholmsgatan sker inom ram utifrån Aspen och Klippans befintliga budgetar.

Antalet beslut inom daglig verksamhet är i paritet med föregående år. Från 2016 till 2019 bedöms behovet av nya platser öka med tio platser. Prognosen bygger på de ungdomar som är inskrivna inom gymnasieskolan idag. Vi ser ett ökande behov av en till en stöd för vissa personer som skrivs in i våra dagliga verksamheter vilket kan medföra kostnadsökning i verksamheten. Den dagliga verksamheten är i en omorganisation sedan 2016 i syfte att effektivisera och samordna verksamheterna för att nå en högre effektivitet och för att kunna erbjuda ett bredare utbud av verksamheter. Behov finns också av att kunna erbjuda fler externa platser avseende sysselsättning som på sikt kan leda till reellt arbete för den enskilde. OoF har även en vision av att utveckla en ny verksamhet som har fokus på djur och natur och planen är att den ska vara belägen i Fredrikslund/Landeriet. Verksamheten ska finansieras inom nuvarande ram/driftsbudget. Verksamheten behöver dock en lokal för ändamålet. Beräknad kostnad för denna investering är 2,0 Mkr. Socialnämnden stod bakom förslag till beslut som ska behandlas i KF.

Socialpsykiatrien har tillsammans med samordningsförbundet och AMA arbetat tillsammans i projektform under 2016-2017 i syfte att lokalisera hemmasittande ungdomar. Projektet har gett goda resultat och kommer fortsätta under kommande år, och då i syfte att motivera ungdomarna till att känna delaktighet i samhället vilket förhoppningsvis leder till att de kommer i sysselsättning/studier eller andra aktiviteter som leder till personlig utveckling.

Socialnämnden

Inom socialpsykiatrien pågår förändringar sedan början av hösten 2016 och då främst inom nuvarande boendeorganisation.

I målgruppen bedöms att det finns individer som är i behov av någon form av modulboende/lågtröskel boende med stöd av kommunens boendestöd och inte av särskild boendeform. Avdelningen har idag kontakt med 2-4 individer med dessa specifika behov. Reviderad boendeplan beskriver en önskan om att hitta en lantlig tomt där 5 boendemoduler kan uppföras. Målet är att sätta upp dessa moduler 2019.

Psykiatriboendet Edsvägen 12 planeras fasas ut till 2018-10-01. Där finns idag 15 platser. De boende på Edsvägen har varierande behov och diagnoser vilket ger en grundproblematik i boendet. Vissa av de boende har ett grundläggande större behov och det påverkar de andra hyresgästerna på ett negativt sätt. Inslagen av hot och våld har ökat under den sista tiden dels mot personal men också mellan de boende. Utifrån detta så har socialpsykiatrien påbörjat ett planeringsarbete med att strukturera om organisationen utifrån den reviderade boendeplan som Socialnämnden har antagit. Detta arbete beräknas pågå under 2017-2018. Ett nytt boende, med åtta platser, på Niklasbergsvägen 9 står klart för inflyttning hösten 2017. Sjöbodsvägen ska enligt beslut av socialnämnden upphöra under 2018 i avdelningens regi. Nytt boende på Regementsgatan står klart med sju platser i september 2017. Del av Runnarebo, tio platser, ska övergå till socialpsykiatrien. Planeringen är att det ska vara klart för inflytt under hösten 2018. Driftsbudget finansieras inom ram.

Antal personer med boendestödsbeslut under 2016 ligger på samma nivå som 2015. Tendensen under 2017 är samma men kan naturligtvis förändras över tid. När det gäller sysselsättning för målgruppen inom socialpsykiatrien så finns det idag inget att erbjuda till denna grupp. Här finns det en plan att tillsammans med AMA bygga upp en verksamhet.

OoF har idag ett resursfördelningssystem inom boende SoL/LSS och daglig verksamhet. Systemet har varit igång under ett antal år varför ledningen bedömer att systemet behöver ses över. Vi ser att

vissa resursmätningar som har genomförts ger vissa frågeställningar kring systemet/modellen. Planen är att påbörja denna översyn under hösten 2017.

3.5 Arbetsmarknad

Det förutspås en nedgång i arbetslösheten samtidigt som matchningssvårigheterna förväntas att öka. Situationen för de som redan har en svag ställning på arbetsmarknaden försvåras därav. Ungdomsarbetslösheten i Vänersborg ligger fortfarande över snittet i länet och riket. En grundläggande orsak är att många ungdomar har en låg utbildningsnivå, med grundskola som högsta slutförda utbildning. Det höga antalet ungdomar med psykisk ohälsa bidrar också till den höga ungdomsarbetslösheten. Utifrån detta är den stora utmaningen att öka antalet ungdomar som väljer och fullföljer gymnasieutbildning med godkända slutbetyg. Särskilda insatser behövs för dem som lämnar gymnasiet utan slutbetyg, men också för nyanlända som saknar yrkesutbildning.

Ett stort antal av de nyanlända har lämnat etableringsfasen hos Af under 2017 och antalet beräknas öka ytterligare under 2018. Ett flertal av dessa individer kommer att behöva försörjningsstöd eller kompletterande försörjningsstöd, men också insatser för att utveckla sina språkliga och yrkesmässiga färdigheter om en etablering på arbetsmarknaden ska vara möjlig. Detta innebär utmaningar för AMA's verksamheter. En viktig samarbetspartners för att lyckas att etablera målgrupper på arbetsmarknaden är näringslivets olika aktörer. Deras intresse och engagemang i att upplåta praktik och arbetsträningsplatser behöver utvecklas ännu mer. Det gäller såväl offentliga som privata aktörer.

En stor andel av arbetsmarknadsavdelningens verksamheter finansieras genom statliga medel. Att frigöra medel inom befintlig ram kan komma att bli svårt. Prognosticerade minskade intäkter med cirka 1,0 Mkr från Af kommer att innebära svårigheter att bibehålla personalresurser, kompetens och kvalitet i arbetet med bl.a. försörjningstaggare.

Trainee är en arbetsmarknadsåtgärd där person som varit arbetslös en längre tid utbildar sig varvat med arbete på arbetsplats. Kostnad för detta för

Socialnämnden

kommunens del är beräknat till 0,8 Mkr för 2018 vilket förvaltningen önskar begära från kommunstyrelsens förfogandeanslag.

3.6 Verksamhetsförändring/ramanpassning Mål- och resursplan (MRP) 2019 och 2020

Under 2016 reviderades förvaltningens boendeplan. I MRP 2019, finns eventuellt behov av ramtillskott för ökad driftskostnad med 3,0–6,0 Mkr (lokal- och personalkostnad) för nya Solbacken (Nv1) övrig drift finansieras genom omställning av annan boendeinriktning (servicehus samt två mindre säbo). Den budget som frigörs genom denna avveckling kommer finansiera utökad hemtjänst samt del av driftsbudget Niklasbergsvägen 1. Vad den exakta summan kommer bli är svårt att fullt ut förutsäga då projektering av det kommande boendet inte är klart.

I MRP 2019 har socialnämnden behov av ytterligare ramtillskott om 3,0 Mkr för Konvaljens gruppboende LSS (halvårseffekt) samt 4,0 Mkr driftskostnad för Tärnans nya LSS boende (omfördelning inom befintligt boendebestånd)

I den beslutade boendeplanen beskrivs behov av enskilda lågröskelboenden för personer med missbruksproblematik. I investeringsplanen är dessa medräknade för 2018 och 2019 och planering av detta är påbörjad mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och socialförvaltningen. Om-sorg om funktionshindrade ser samma behov av boendelösning för enskilda individer med en socialpsykiatrisk/samsjuklighetsproblematik, vilket är beskrivet i beslutad boendeplan. Det påverkar behovet av investeringar 2018 och 2019.

3.7 Konsekvensbeskrivningar inför 2018

Se bifogad bilaga.

4. Ekonomiska resurser

4.1 Driftbudget

Anvisad budgettram 899 791 tkr.

I **anvisningarna** justerades socialnämndens budgettram upp med 1,3 procentinflationskompensation motsvarande 2 089 tkr. I övrigt lämnades socialnämndens budgettram 2018 oförändrad jämfört med 2017 års budgettram.

Socialnämndens förslag:

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning mkr	Budget 2018	Budget 2017	Bokslut 2016
Statsbidrag	141,6	171,6	204,9
Övriga intäkter	254,1	250,8	239,6
Summa intäkter	395,7	422,4	444,5
Personalkostnader	868,8	898,8	832,7
Omkostnader	423,0	417,6	482,2
Ränta	0,4	0,4	0,4
Avskrivningar	3,3	3,3	3,5
Summa kostnader	1 295,5	1 320,1	1 318,8
Nettokostnader	899,8	897,7	874,3

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning mkr	Netto 2018	Intäkt 2018	Kostnad 2018
Nämnd och administration	39,7	1,5	41,2
Vård och omsorg	477,0	221,6	698,6
Individ- och familjeomsorg	131,4	92,4	223,8
Omsorg om funktionshindrade	232,6	62,7	295,3
Arbetsmarknadsavdelning	19,1	17,5	36,6
Summa	899,8	395,7	1 295,5

4.2 Investeringsbudget

Inventarier

Socialnämnden har behov av ny- och återinvesteringar av möbler, hjälpmedel m.m. Ökade driftskostnader täcks inom ram.

Fastighetsinvesteringar

I MRP 2018 redovisas behov av ramtillskott för ökade driftskostnader (lokal- och personalkostnader mm.) för Tegelbruksvägens gruppboende LSS. För 2018 är behovet av ramtillskott 3,0 Mkr (halvårsdrift, 3,5 Mkr tillfördes 2017).

Utöver detta så redovisas i kommande års MRP behov av om- och tillbyggnation av särskilt boende inom äldreomsorgen. Denna sker genom ABVB och investeringsbeloppet beräknas uppgå till 110,0 Mkr för objektet. Behov av ramtillskott

Socialnämnden

för driften av dessa kommenteras ovan under 3.6.
Övriga fastighetsinvesteringar följer beslutad bo-
endeplan.